

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Μέσα στη δεύτερη και τρίτη βδομάδα του Ίουνίου οργανώθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή του Συνδέσμου κι' έγιναν στα γραφεία του 6 όμιλίες-μαθήματα σε μικρό κύκλο μελών όσα είχαν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να διαφωτιστούν λεπτομερειακά πάνω στα κυριότερα φεμινιστικά προβλήματα. Το άκροατήριο αποτελέστηκε από εργαζόμενες νέες στην πλειοψηφία του, δασκάλες και υπαλλήλους, ένθουσιώδεις φεμινίστριες που ήθελαν να συντελέσουν στη πρόοδο του φεμινισμού χρησιμοποιώντας την εποχή των διακοπών τους οι πρώτες και της χρονιάτικης μικρής άδειάς τους οι δεύτερες για να διαφωτίσουν άλλες. Οι διάφορες όμιλήτριες ανέλυσαν τα θέματα εξηγώντας τους ποιά είναι ή επιστημονική θέση των ζητημάτων, ποιά είναι ή σημερινή τους θέση από κοινωνική άποψη και ιδιαίτερα γυναικεία, ποιά είναι τα αποτελέσματα της φεμινιστικής εργασίας για αυτά, τι δυσκολίες υπάρχουν για τη λύση τους, ποιά εμπόδια μένουν, θεωρητικά, πρακτικά, κοινωνικά (προλήψεις, έθιμα, οικονομική τάξη πραγμάτων κ.λ.π.) Ποιά είναι ή άποψη του Συνδέσμου για καθένα και πώς πιστεύει ότι κάθε ζήτημα μπορεί να προαχθεί. Μίλησαν για την Έργασία και την Κοινή Ήθική, τη σωματεμπορία και τον Κρατικό διακανονισμό και τα διάφορα ζητήματα από θεωρητική και πρακτική άποψη ή κ. Μ. Σβάλου σε 2 μαθήματα. Η κ. Άγνη Στουδίτη διδάκτωρ της Νομικής για τη γυναίκα και ιδιαίτερα την έλληνίδα στο Άστικό και οικογενειακό δίκαιο εξετάζοντας φυσικά τα κυριότερα σημεία του σε 2 μαθήματα. Η κ. Ά. Παπαδημητρίου σε μιαν όμιλία μίλησε για τα έξωγαμα παιδιά τη σημερινή θέση τους σύμφωνα με τους Έλληνικούς νόμους, τις προσπάθειες του Συνδέσμου για να εισαχθεί ή νομοθετική του προστασία, τα συστήματα που ακολουθούνται στα Ευρωπαϊκά Κράτη για την προστασία αυτή, και την άποψη του Συνδέσμου για την πλέρια εξίσωσή του με τα νόμιμα που βασίζεται στο ιδανικό της πραγματικής ισότητας και δικαιοσύνης απέναντι κάθε παιδιού αδιάφορα προς τον τρόπο που γεννήθηκε ή την κοινωνική τάξη από την οποία βγήκε. Τέλος ή κ. Αυ. Θεοδοροπούλου μίλησε σε 1 όμιλία για τα πολιτικά δικαιώματα (βουλευτική και δημοτική) ψήφο) για τις αντιρροήσεις που αιώνια προβάλλονται κι' εδώ πανομοιότατες μ' εκείνες που ακούστηκαν σ' όλα τα Κράτη πριν από 10,

20 και 40 ακόμα χρόνια. Ήξήγησε πώς ή παραχώρηση των πολιτικών δικαιωμάτων κι' εδώ δέ' τίθεται πιά σαν ζήτημα αρχής από κάθε σοβαρό άνθρωπο παρά μόνο σαν ζήτημα ταχτικής από τους πολιτικούς μας που διστάζουν να εφαρμόσουν μιαν μεταρρύθμιση στην όποια λένε πως πιστεύουν όταν βρίσκονται έξω από την αρχή. Ήξήγησε ότι όλες οι Έλληνίδες οργανομένες πιά πρέπει να απαιτήσουν να εισαχθεί και στον τόπο μας ή ισοπολιτεία που σ' όλα τα προαγμένα Κράτη της Ευρώπης και της Άμερικής αποτελεί πιά «τόν παλιό μεγάλο αγώνα» γιατί εκεί προ πολλού οι γυναίκες συμμετέχουν στη ρύθμιση των κοινών και από τη συμμετοχή αυτή μόνο καλά αποτελέσματα προήλθαν.

Το μεγάλο ενδιαφέρον με το όποιο παρακολούθησαν οι νέες αυτές τα μαθήματα πέρνοντας μέρος στη συζήτηση, ζητώντας διασαφήσεις ή προβάλλοντας τα επιχειρήματα που ακούνε συνήθως και μαζί μ' όλα θυσιάζοντας τις βραδυνές ώρες της άναψυχής τους μέσα στις τόσο ζεστές μέρες του Ίουνίου, έπεισε την Έ. Επιτροπή για την ανάγκη να καταρτιστή το ερχόμενο φθινόπωρο δλόκληρη σειρά μαθήματα με πλατεία άνάλυση πάνω σε κάθε ζήτημα.

* * *
Ο Σύνδεσμος υιοθέτησε ακόμα τις προτάσεις του Συνδέσμου των καθηγητριών, προς το ΣΤ' Συνέδριο της Όμοσπονδίας Μέσης Έκπαίδευσης και υπέγραψε το ακόλουθο υπόμνημά τους που το υπέγραψε επίσης και ο Σύνδεσμος Έλληνίδων έπιστημόνων. «Ζητούμεν α') ή μόρφωση άρρένων και θηλέων να είναι ή αυτή. Το αίτημα τούτο είναι αίτημα όλου του γυναικείου κόσμου. Έφ' όσον ή γυνή σήμερα εξήλθε των στενών ορίων του οίκου, ένεκα οικονομικών κυρίως λόγων και κατέστη κοινωνικός παράγων συμβάλλουσα ως συνεργάτης του άνδρος εις την πρόοδο της κοινωνίας, έχει ανάγκη της αυτής μορφώσεως με τον άνδρα, ίνα δυναθῆ ως άτομον και επαγγελματίας να άντεπεξέλλη εις τας προς ταύτην υποχρεώσεις της.

β') Μικτήν εκπαίδευση, λαμβανομένης φροντίδος όπως μερικά μαθήματα άφορώντα τας γυναίκας διδάσκονται ιδιαίτερος εις τα κορίτσια.

Το προσωπικόν των σχολείων τούτων ζητούμεν να είναι μικτόν και εις αυτήν την διοίκησιν (εάν ο διευθυντής άνήρ, υποδιευθύντρια γυνή και αντιθέτως).

γ') την όργάνωσιν πραγματικής σχολικής ζωής

μὲ ἐκδρομὰς, παιδιὰς, ἑορτὰς κλπ. ὄχι μόνον ὡς ἀντιτάθμισμα τοῦ κόπου τῆς σχολικῆς ἐργασίας, ἀλλ' ὡς ἐξυπηρετικὸν τῶν γενικωτέρων σκοπῶν τῆς ἀγωγῆς.

δ.) διὰ τὰ σημερινὰ σχολεῖα θηλέων καὶ τὰ μικτὰ ζητοῦμεν αὐστηρὰν ἐπιλογὴν προσωπικοῦ.

Ἐπίσης προτείνομεν 1.) νὰ παρακληθῆ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου περὶ ἰδρύσεως ἐπαγγελματικῶν σχολῶν νομοσχεδίου, ὡς κατ' ἐξοχὴν ἐξυπηρετικῶν τῶν λαϊκῶν γυναικείων μαζῶν, καὶ 2.) ὅπως οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν συμπεριληφθοῦν εἰς τοὺς τοπικοὺς συλλόγους τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

Αἰτήματα ἐπαγγελματικὰ τῶν καθηγητριῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως

1) Τὰ τέκνα τῶν ζογαζομένων γυναικῶν ἐν τῇ Μ. Παιδείᾳ νὰ ἔχωσι δικαίωμα κληρονομίας ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ τοῦ Μετοχικοῦ τῆς μητρὸς των καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογία, ἐν ἣ κληρονομοῦν τὰ τέκνα καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

2) Εἰς τὰ ἀστικά σχολεῖα ζητοῦμεν, ἵνα ἡ διοίκησις ἀνατίθεται εἰς δύο πρόσωπα, διευθυντὴν καὶ ὑποδιευθυντὴν, διορίζονται δὲ ὡς τοιοῦτοι ἀδιαφόρως ἄνδρες ἢ γυναῖκες, λαμβανομένης ὅμως τῆς μερίμνης ἐὰν ὁ διευθυντὴς εἶναι ἀνὴρ διορισθῆ γυνὴ ὡς ὑποδιευθύντρια καὶ τανάπαλιν.

3) Εἰς ὅσα σχολεῖα τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως ὑπάρχει διεύθυνσις καὶ ὑποδιεύθυνσις ἀπαραιτήτως τὴν μίαν τούτων νὰ κατέχη γυνή.

4) Διὰ τὰς σχολικὰς ἐπιτροπὰς ζητοῦμεν ὅπως ἐκτὸς τῶν ἀπαραιτήτως συμμετεχόντων γονέων ἢ κηδεμόνων λαμβάνωσι μέρος καὶ μέλη τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν ἐκάστου σχολείου.

5) Νὰ συμμετέχουν καὶ γυναῖκες εἰς τὴν διοίκησιν τῶν τοπικῶν συλλόγων.

6) Ὡς πρὸς τὰ τεχνικὰ μαθήματα (καλλιγραφία ἰχνογραφία - χειροτεχνία) αἰτοῦμεν ὅπως : α) καταργηθῆ τὸ σχολικὸν διάταγμα περὶ παροχῆς πτυχίων ὑπὸ ἐπιτροπῶν.

β) ἰδριθῆ διτάξιον διδασκαλεῖον τεχνικὸν δεχόμενον τελειοφοίτους γυμνασίου ἢ διδασκαλείου.

γ) γίνῃ τμημα μετεκπαιδεύσεως, εἰς ὃ νὰ φοιτήσωσιν οἱ θέλοντες νὰ τύχουν προαγωγῆς.

δ) νὰ διορισθῆ ἐπιθεωρητής.

7) αἱ πρωτοβάθμιοι διδασκάλισσαι τῆς γυμναστικῆς, πτυχιούχοι τῆς Ἐνώσεως Ἑλληνίδων, νὰ ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὴν προαγωγὴν μὲ τὰς λοιπὰς συναδέλφους των.

Αἱ καθηγήτραι μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων Ἐπιστημόνων

Ὁ Σύνδεσμος γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναικάς.

Προκειμένου περὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν αἰτημάτων θεωροῦμε σκόπιμο νὰ ἀναφέρωμε ὅτι πολλὰς φορὰς ὁ Σύνδεσμός μας ἔκαμε διαβήματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας γιὰ νὰ μπορέσουν καὶ οἱ γυναῖκες ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ νὰ φτάσουν εἰς τὰ σκολοπάτια τῆς ἱεραρχίας τοῦ κλάδου των. Τελευταία

οί καθηγήτριες τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης εἶχαν ὑποβάλει σχετικὴ ἀναφορὰ στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Τὸ Ὑπουργεῖο τοὺς ἔστειλε τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση :

« Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 12 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀναφορὰν ὑμῶν καὶ τῶν λοιπῶν καθηγητριῶν, ἀνακοινοῦμεν εἰς ὑμᾶς, ὅτι οὐδὲν νόμιμον κώλυμα ὑπάρχει, ὅπως καταλαμβάνωσι γυναῖκες, τὰς ἀνωτάτας ἐκπαιδευτικὰς θέσεις ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ νόμου προσόντα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ νομοθεσία ἡμῶν, προκειμένου περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἶναι διατυπωμένη εἰς ἀρσενικὸν γένος, ἐκτὸς τῶν περὶ διδασκαλισσῶν οἰκιακῶν ἔργων ἐξαιρέσεων, ἐξ αὐτῶν ὁμοῦς δὲν ἔπεται, ὅτι ἀποκλείονται τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων αἱ γυναῖκες, διότι κατὰ τὸ ἰσχύον παρ' ἡμῖν δίκαιον ἢ εἰς ἀρσενικὸν διατύπωσης περιλαμβάνει καὶ τὸ θηλυκόν, ἐκτὸς ἂν γίνεται περὶ τοῦ ἐναντίου ζητῆ μνεῖα, τοιοῦτο τι δὲ δὲν συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὁ Ὑπουργὸς

Θ. Νικολοῦδης

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Τμηματάρχης

Ἐπεὶ ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν αὐτῆ τοῦ Ὑπουργοῦ τὸ ζήτημα εἶναι λυμένο κατ' ἀρχὴν. Ὡστε μένει νὰ ποχτήσουν οἱ δασκάλισσες καὶ οἱ καθηγήτριες τὰ απαιτούμενα προσόντα καὶ πρὸ πάντων νὰ συμπληρώσουν τὰ χρόνια τῆς ὑπηρεσίας ποὺ χρειάζονται καὶ νὰ ζητήσουν νὰ καταλάβουν τὶς ἀνώτερες αὐτῆς θέσεις. Τότε θὰ ἴδοῦμε ἂν θὰ ἔχει λυθῆ τὸ ζήτημα καὶ οὐσιαστικά. Ἄν δὲν ἔχει θὰ εἶναι καθῆκον ὄλων ἡμᾶς τῶν ὀργανωμένων γυναικῶν νὰ αγωνιστοῦμε γιὰ νὰ τὸ πετύχομε.
